

POSTANOWIENIE

Dnia 18 czerwca 2025 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Elżbieta Karska (przewodniczący, sprawozdawca)

SSN Tomasz Demendecki

SSN Tomasz Przesławski

w sprawie z protestu M. L.

przeciwko wyborowi Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej,

na posiedzeniu niejawnym w Izbie Kontroli Nadzwyczajnej i Spraw Publicznych w

dniu 18 czerwca 2025 r.,

pozostawia protest bez dalszego biegu.

Tomasz Demendecki Elżbieta Karska Tomasz Przesławski

UZASADNIENIE

M. L. (dalej: „wnosząca protest”) 5 czerwca 2025 r. wniosła protest przeciwko ważności wyborów Prezydenta Rzeczypospolitej zarządzonych na dzień 1 czerwca 2025 r. Wnosząca protest wniosła o stwierdzenie nieważności wyborów, ewentualnie o zarządzenie ponownego przeliczenia głosów w wybranych regionach kraju.

W uzasadnieniu protestu wnosząca protest podniosła, że ma wątpliwości co do rzetelności i prawidłowości procesu liczenia głosów. Wskazała na: nadmierną liczbę głosów nieważnych, sięgającą około 190 tysięcy, nieproporcjonalne różnice w poparciu w poszczególnych województwach, mogące sugerować nieprawidłowości, zwłaszcza tam, gdzie frekwencja i wynik odstają od ogólnopolskich tendencji,

podejrzenia manipulacji kartami wyborczymi poprzez unieważnianie głosów poprzez dopisywanie znaku X przy obu kandydatach bądź użycie nietrwałego atramentu (np. znikającego), co mogło doprowadzić do traktowania niektórych kart jako pustych oraz nietypowy wzorec przyrostu głosów w trakcie zliczania, który wzbudził niepokój obserwatorów i wyborców - zwłaszcza nagły skok poparcia dla jednego kandydata w końcowej fazie. Podkreśliła przy tym, że podnoszone kwestie mają charakter wniosków opartych na obserwacji i analizie publicznych danych PKW oraz dostępnych informacji medialnych.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Protest należało pozostawić bez dalszego biegu.

Zgodnie z art. 129 ust. 2 Konstytucji RP wyborcy przysługuje prawo zgłoszenia do Sądu Najwyższego protestu przeciwko ważności wyboru Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej na zasadach określonych w ustawie.

Zasady te określono w art. 82 i art. 83 ustawy z dnia 5 stycznia 2011 r. – Kodeks wyborczy (tekst jedn. Dz. U. z 2025 r. poz. 365, dalej: k.wyb.) oraz – w odniesieniu do wyborów Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej – w przepisach szczególnych art. 321-323 k.wyb.

Zgodnie z art. 82 § 1 k.wyb., przeciwko ważności wyborów, ważności wyborów w okręgu lub wyborowi określonej osoby może być wniesiony protest z powodu:

- 1) dopuszczenia się przestępstwa przeciwko wyborom, określonego w rozdziale XXXI Kodeksu karnego, mającego wpływ na przebieg głosowania, ustalenie wyników głosowania lub wyników wyborów lub
- 2) naruszenia przepisów kodeksu dotyczących głosowania, ustalenia wyników głosowania lub wyników wyborów, mającego wpływ na wynik wyborów.

Wymagania formalne protestu określono w art. 321 k.wyb. Zgodnie z art. 321 § 3 k.wyb. wnoszący protest powinien sformułować w nim zarzuty oraz przedstawić lub wskazać dowody, na których opiera swoje zarzuty.

Zgodnie z art. 322 § 1 k.wyb., Sąd Najwyższy pozostawia bez dalszego biegu protest wniesiony przez osobę do tego nieuprawnioną lub niespełniającą warunków określonych w art. 321 k.wyb.

Z całokształtu przepisów k.wyb. wynika, że protest wyborczy jest środkiem procesowym o indywidualno-konkretnym charakterze. Przedmiotem mogą być tylko naruszenia, które protestujący jest w stanie udowodnić. A zatem protest wyborczy nie może mieć charakteru abstrakcyjnego, czyli stawiać ogólnych zarzutów co do potencjalnych naruszeń prawa wyborczego, które nie mają żadnego związku z osobą wnoszącą ten protest (zob. postanowienie SN z 18 lipca 2019 r., I NSW 39/19).

Wnosząca protest w niniejszej sprawie swoje zarzuty oparła zaś na przypuszczeniach wywodzonych z analizy danych opublikowanych przez Państwową Komisję Wyborczą oraz przekazów medialnych, co nie spełnia wymogu formalnego wynikającego z art. 321 § 3 k.wyb.

Z uwagi na powyższe, na podstawie art. 322 § 1 k.wyb. oraz w zw. z art. 321 § 3 i art. 82 § 1 k.wyb., należało pozostawić protest bez dalszego biegu, o czym Sąd Najwyższy orzekł jak w sentencji postanowienia.

Tomasz Demendecki Elżbieta Karska Tomasz Przesławski

JW.

[r.g.]